

מר אבן יצר משרד-החוק השראלי נורמה חדשה נוספת. משרד-החוק הוא מנגנון האומר באופן שכי טתי אייאת לציבור הישראלי עצמו. הוא כולו מהווה מעין "מחלקה לדיסאינפורמציה" מני גנון לזיוף עובדות והפצת מידע כוזב ככלי התקשורת, על-פי שיטות הקיימות במדינות טוטליטריות מסוימות.

אדוני היושבראש, בימים האחרונים אירעו שני מאורעות היסטוריים, השופכים אור מבהיל על שיטות אלה. השניה לא היה זכר בדברי משרד-החוק היום. הדבר כמעט לא ייאמן: מר אבן לא הזכיר אף במילה אחת לא את יוזמת הנשיא בורגיבה ולא את ועדת בולוניה.

החבלה ביוזמת בורגיבה

לפני שמונה שנים נקט נשיא תוניסיה, אל-חביב בור-גיבה, ביוזמת שלום היסטורית. היא טורפה — תחילה על-ידי גולדה מאיר, ואחר כך על-ידי גמאל עבדאל-נאצר, בשיתוף פעולה מלב. בשבוע שעבר חידש בורגיבה יוזמה היסטורית זו. אחרי שנפגש עם הנשיא המצרי אנוואר אל-סאדאת, הכריז על נכונותו להיפגש לאלתר, בכל מקום שהוא, עם נציג ישראל, כדי לדבר עימו על השלום.

איך הגיב משרד-החוק? האם שיגר מר אבן מיד מברק לתונים, כדי להודיע לנשיא על נכונותו לבוא לשם? האם הציג פגישה היסטורית בין בורגיבה וגולי דה מאיר? האם המיד, לפחות, על אישיות ככירה — כמו יצחק רבין או דויד בן-גוריון — להיפגש עם בורגיבה?

הוא עשה את ההיפך. מחלקת הדיסאינפורמציה של משרד-החוק, המתבטאת מאחורי שלוש המילים הנואלות "הוגים מדיניים בירושלים", הודיעה מיד שיוזמת בור-גיבה "אינה רצינית".

מר אבן עצמו חזר מחוץ-לארץ, ועוד לפני שקרא את דברי בורגיבה הצהיר, שנשיא תוניס אינו יכול להיות מתווך, מפני שהוא מייצג את העמדה הערבית.

שרד-החוק אכא אכן: זה מה שאמר בור-גיבה בעצמו.

אורי אבנרי: בדיוק כך. בורגיבה כלל לא הציג את עצמו כמתווך, אלא בפירוש כדובר הצד הערבי.

יוזמתו יכלה להיות ראשית החידברות הישראלית-ערבית הישירה, שעזרה מרבר שרי החוק השכם והערב — וגם היום כאן — בטוי

במעמד רשמי וגלוי, ודנו על הרכים להשגת השלום בין ישראל וארצות-ערב.

חשוב מזה: ליד הוועידה התקיימו עשרות מגעים פרטיים — פרטים אבל גלויים — בין אישים ערביים וישראלים, ובהם דובר על כל הבעיות הכרוכות בשלום, בגילוי לב וללא טשטוש.

הייתי מדווח ברצון על מגעים אלה למשרד-החוק —

ארי אנקוריון: קיבלתם שם גם החלטות יפות.

אורי אבנרי: עוד אדבר על זה, חבר-הכנסת אנקוריון.

...ברצון הייתי מדווח על מגעים אלה, אך כאשר חזרתי לארץ קיבל את פני מסע של זיוף והשמצה, ובכללן מיסמכים מזוייפים ומפובי רקים, שכולם באו מתוכני משרד-החוק.

לאחר מכן הצעתי לוועדת החוץ-והביטחון של הכנסת למסור לה דין-וחשבון, אבל הצעה זו נתקלה בסירוב

זאב ב, הארץ

מוחלט. קשה לשער שערויה פרלמנטרית גדולה ואופיינית — יותר מזו! היום, מעל דוכן זה, אוכל למסור רק דין-וחשבון קצר, קצרצר ביותר.

בוועידה השתתפו לא רק אישים בלתי-תלויים, אישי שלום ידועים ודגולים כמו חאלד מוחיאל-דין. השתתפו בה גם נציגים רשמיים של הנהלות המפלגות השליטת במצריים, עיראק וסוריה. השתתפות המשלחת הפלסטינית,

ממשלת ישראל עצמה, אשר מנעה בכוח כל פעילות פרי ליטית בשטחים המוחזקים, ולא איפשרה הקמת נציגות פלסטינית לאומית בשטחים המוחזקים.

האירגון הוא אירגון-גג, המאגד בתוכו את כל המגזרות. יש בו מגמות קיצוניות פסולות לחלוטין, אך יש בו גם מגמות מתונות. המצע הרשמי של האירגון לא השתנה עדיין, ואין איש בר-דעת שיקבל מצע זה, שמשמעת ממנו המגמה לחיסול ישראל.

אך סימנים רבים, ובכלל זה ההחלטת להשי תת-בוועידת בולוניה, מוכיחים שחלקים גדולי לים מן המחנה הפלסטיני בחוץ-לארץ מתקרר כיום לנכונות לשלום, אשר יהיה מבוסס על דו-קיום של מדינה פלסטינית ומדינת-ישראל.

דינמיקה של שלום

הדבר האחד הדרוש כיום הוא פירסום הצי הרה רישמית של ממשלת ישראל, שהוא מוכנה לוותר על כל השטחים המוחזקים תמורת כל השלום, החזרה מלאה תמורת שלום מלא.

אם תימסר הצהרה זו ויהיה כך אני מאמין, משא ומתן ישיר בין ישראל, מצריים והפלסטינים, משא ומתן שבו יודונו סידרי-הביטחון ופיתרון הבעיות השונות, כגון יחדות העיר ירושלים, שיקום הפליטים, תיקוני גבול בלתי-מהותיים והדדים, כינון יחסים בין המדינות ועוד ועוד.

איש אינו מציע שישראל תיסוג אף מיי לימטר אחד לפני השלום, אך על ישראל להצהיר לאלתר על נכונותה לחזור כל הדרך לא הר שיושג השלום.

פירסום הצהרה כזאת יסלול, לפי מיטב ידיעתי, את הדרך להידוש היחסים בין ישראל וברית-המועצות, ואולי גם בין ישראל וסין.

בקיצור: היא תיצור דינמיקה חדשה לקראת השלום, במקום הקיפאון הקיים, שבו טמונה דינמיקה של מילחמת-החדשה.

הזיוף הגדול

אדוני היושבראש, תוך היענות לקריאתי-הביניים של חבר-הכנסת אנקוריון, ברצוני לקרוא עכשיו את הקריאה שנתקבלה בוועידת בולוניה. היא מונחת כאן לפני. אבקש להוסיף לי דקה אחת או שתיים לזמן.

היו"ר ראובן ארזי: אין אפשרות. עברת את זמנך. אבקש לסיים.

שקרים עתה צילינדר

נים גבוהים. אך כשנפתחת דלת, הוא טורק אורי תה ברעש.

מדוע? מפני שמר אבן וגבירתו יודעים היטב שבורגיבה חותר לשלום המבוסס על החזרת השטחים הכבושים תמורת שלום והכרה בישראל, וכן על הקמת מדינה פלסטינית בצד מדינת ישראל. במקרה או לא במקרה, תוכנית השלום שלו קרובה מאוד לתוכנית השלום שאני מייצג אותה כאן.

אמש שיגרתי לנשיא בורגיבה, באמצעות השגרירות התוניסית כפרים, שביקרתי בה לא פעם, מברק שבו הכעתי לו את רגשי הערובה של מחנה-השלום הישראלי, והודעתני לו על נכונות ממשלת-ישראל לבוא לתו-נים, כדי לדבר עימו את הרכים לשלום.

תקדים היסטורי בבולוניה

יוזמת בורגיבה לא היתה אפשרית, לולא קדם לה התקדים ההיסטורי של ועידת בולוניה.

ועידת בולוניה יצרה תקדים שלא ייחזה עוד: נציגים מכל רחבי העולם הערבי ומישראל ישבו ביחד,

מטעם אחת הזרועות של "האירגון לשיתרון פלסטיני", נמנעה באופן פניו על-ידי המאורעות בבירות, אבל הוועד הפועל של האירגון החליט ברוב-ידעות, אמנם רוב קטן, להשתתף בוועידה, והחלטה זו נשארה בעינה, כמה פלסטינים השייכים לאירגון הצליחו להגיע לוועידה והשתתפו בה.

המסגרות שלי, בקיצור נמרץ, הן אלו:

- **מצריים** מוכנה היום לשלום גלוי ורשמי, הכרה בקיום ישראל וסידורי-ביטחון סבירים, תמורת נתיור על השטחים וכינון מדינה פלסטינית לצד ישראל.
- **אין שחר לדברי שרי-החוק, שנשיא פאדאת מדבר על שלום כחוק ועל מילחמה כמית.** חי נשיא פאדאת מדבר בבית, באוזני המוני הי-ערבים, באוזני אזרחי ארצו, בכל נאום, על רצונו בפיתרון מזויני, על רצונו בשלום חמכו-סם על החלטת 242. הוא מאיים במילחמה, לי מרבה הצער, אם שלום זה לא יושג.

- **עיראק וסוריה** נמצאות בתווה לקראת קבלת ההחלטה - מס' 242 וההכרה בקיום ישראל. אם מצריים תגשים את אשר היא רוצה להגשים בכיוון זה, גם עיראק וסוריה — כך אני מאמין היום — ילכו בהדרגה בעקבותיה.
- **פלסטיין** מיוצגת כיום על-ידי "הארגון לשחרור פלסטיני". זוהי תוצאה, בין השאר, של מדיניות

אורי אבנרי: אם אדוני היושבראש אינו נותן לי אפשרות זאת, אני מפנה את חבר-הכנסת אנקוריון — ואת כל מי שקרא את דברי-השקרא שפורסמו בעיתוני-ישראל בהשראת משרד-החוק — לקרוא השבוע, בגלוי העולם הזה, את הנוסח המלא והמדויק של המיסמך.

הוא יווכח לדעת שהנוסח שפורסם הוא מזוייף — ועליו לשאול מי היויפן.

כעבור יומיים השיב שר-החוק, ותקדיש את עיקר דברי-הפולמוס שלו לנאום זה. בהקשר זה אמר בפעם הראשונה ש"ממשלת ישראל" מחכה לפנייה של בור-גיבה על מגישה — דבר שלא היה לו רמז בנאומי המקורי. הודעה זו (אותה חיסווה אבן כחזרה על דברים שכאילו אמר קודם לכן) חיתה כולה פרי האתי-גר שלנו, שאבן לא יכול היה להתעלם ממנו. אבן גינה את מיברקי לבולגיבת.

לאחר מכן השמיץ אבן קשות את ועידת-בולוניה ואת השתתפותי בה. אולם תוך כדי כך הכריז שהוא מוכן לקבל ממני דו"ח על הוועידה ("כמקובל") ותבע ממני לחזיקה שמישרד-החוק הוא שהפיץ את המידע הכוזב והמזוייף עליה. הוועדתי בו במקום, בקריאת-ביניים, שאני מקבל את האתגר.

אורי אבנרי: השאלות האלה, אדוני היו-שבראש, הן ההצעה לסדר-היום. אני מציע לא-כנסת לדון בהן, ולהציג אותן לממשלה גם כאשר ייערך דיון במליאת הכנסת, שאותו אני מציע. לי באמת לא ברור מדוע מעורר הדבר את כעסו של שר-המישפטים, אלה הן שאלות לגיטימיות. הן מחייבות תשובות.

אני חוזר ושואל: מי מוסמך כיום לצותת מטעים הממשלה? איזה גופים עוסקים בכך?

כבוד השר, אני מניח שמונתת לפניך ברגע זה, כפי שמונתת לפני הצעת-החוק של הממשלה לפני 11 שנים האומרת: "רשות ביטחון" — כל אחד מאלה: ראש ה"מוסד המרכזי המודיעיני ולביטחון; ראש שירות הביטחון הכללי, ראש אגף המודיעיני במטה הכללי של צבא-הגנה לישראל". אני שואל: מי מכל אלה מוסמך כיום לצו-תת? ומי עוד, אם יש עוד? (המשך בעמוד 26)

(1) מי מוסמך כיום לצותת מטעים הממי שדה? איזה גופים עוסקים בכך?

שר-המישפטים י.ש. שפירא: אדוני הי-יושבראש, האם הצעה לסדר-היום מעמידים שאלות, בפרט כאשר ישנה שאילתה בכיסי שחברי-כנסת זה הגיש? הוא יכול לנמק את הצעתו כפי שהוא רוצה, אבל אינו יכול להעמיד לי פה שום שאלה!

אורי אבנרי: רוגזו של שר-המישפטים אינו מובן לי.

היו"ר צבי צימרמן: חבר-הכנסת אבנרי, רגע אחד. שר-המישפטים יכול להשיב לא לא להשיב לי שאלות שמציג שואל. יחד עם זאת אני מבקש מחבר-הכנסת אבנרי להישאר במיסגרת ההצעה לסדר-היום, ולא להרחיב את הוויכוח יתר על הי-מידה.

מדוע, אדוני היושבראש? ייתכן רק הסבר אחד: ראשי שירותי הביטחון, או ראשי מילגת העבודה, אינם מוכנים אפילו למיחות הרוסף שנקבע באותה הצעת-חוק. הם מעדיפים את המצב הנוכחי של המקרות. אולם מצב זה מהווה סכנה נוראה לעתיד חיינו הי-דמוקרטיים. מה קורה במדינת היום?

מה יקרה אם ביטעם יגיע לשיטון עיון אדם חסר מעצורים כמו משה דיין, והוא יהיה השד האחראי על שירותי הביטחון ועל מערכת הציתות? אני יכול גם להזכיר שמות אחרים!

מדוע זועם שפירא?

ברצוני לשאול את נציג הממשלה, את שר-המישפטים, מיספר שאלות חדי-משמעות, ואני ממין אותו להשיב עליהן היום תשובות גלויות, מעל דוכן זה: